
"Choro Basilicae Metropolitanae
Gnesnensis. In memoriam
(1914–2014). Księga Pamiątkowa
dedykowana Chórowi Bazyliki
Metropolitalnej w Gnieźnie
(1914–2014)", red. Piotr Wiśniewski,
Dariusz Sobczak, 2014 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 20/2(44), 588-589

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

nie opublikowanych i nie opracowanych; rodzi się więc postulat jak najszybszego uzupełnienia tej luki. Omawiana publikacja stanowi doskonały przyczynek, by nie rzec — wzorzec i zachętę, do podejmowania takich zagadnień w przyszłości — oby jak najbliższe.

Mariusz Pucia

PIOTR WIŚNIEWSKI, DARIUSZ SOBCZAK (red.), *Choro Basilicae Metropolitanae Gnesnensis. In memoriam (1914–2014). Księga Pamiątkowa dedykowana Chórowi Bazyliki Metropolitalnej w Gnieźnie (1914–2014)*, Lublin: Wydawnictwo Polihymnia 2014, ss. 391, ISBN 978-83-7847-191-2.

Publikacja jest wyrazem hołdu złożonego chórowi prymasowskiemu w Gnieźnie, istniejącemu nieprzerwanie od stu lat. Dlatego też rozpoczyna się ona słowem Prymasa Polski abpa Wojciecha Polaka. Teksty naukowe w niej zamieszczone dotyczą przede wszystkim dziejów zespołu, włączając w to tło historyczne jego powstania i działalności, a także postaci pięciu kolejnych dyrektorów chóru. Niektóre opracowania są związane z poruszaną tematyką w sposób nieco luźniejszy, gdyż dotyczą problemów bardziej ogólnych lub charakterystycznych dla innych, niż Wielkopolska, obszarów naszego kraju.

Edycja dzieli się na trzy główne części: artykuły, recenzje i wspomnienia. Każda z nich została przedstawiona w układzie alfabetycznym według nazwisk autorów.

Część pierwsza składa się z 16 artykułów *stricto* naukowych, podejmujących zagadnienia historyczne, muzykologiczne, muzyczne, liturgiczne i in. W części tej znajdują się następujące artykuły: JERZY BISZTYGA, *Verbum et actio. Kontekst obrzędu jako istotne kryterium stylu muzyki liturgicznej*; BEATA BODZIOCH, *Śpiewy mszalne o świętej Klarze w graduale klarysek gnieźnieńskich z 1418 roku i innych źródłach średniowiecznych*; STANISŁAW GARNCZARSKI, *Chór tarnowskiej katedry w latach 1831–1919*; BOGDAN KICINGER, *Schola. Wczoraj i dziś*; FRANCISZEK KOENIG, *Cecyliańska tradycja chóru katedralnego w Gliwicach. Statut Stowarzyszenia św. Cecylii przy gliwickiej Parafii św. Ap. Piotra i Pawła*; ROBERT NALEPKA, *Ksiądz Stanisław Tłoczyński (1881–1958) — animator życia muzycznego w Gnieźnie*; IRENEUSZ PAWLAK, *Muzyka w katedrze gnieźnieńskiej na przełomie XIX i XX wieku*; IRENEUSZ PAWLAK, *Muzyk kościelny — zawód, funkcja czy powołanie?*; REMIGIUSZ POŚPIECH, *Muzyczna działalność ks. Stanisława Tłoczyńskiego w klasztorze ojców paulinów na Jasnej Górze w okresie II wojny światowej*; ANTONI REGINEK, *Wpływ Wielkopolan na rozwój ruchu śpiewaczego na Górnym Śląsku i wzajemne twórcze relacje*; ANDRZEJ ROJEWSKI, *Formacja organistów jako element odnowy śpiewu i muzyki kościelnej w diecezji płockiej w latach 1890–1939*; DARIUSZ SOBCZAK, *Ka-*

wieku jako źródło do poznania śpiewów w języku polskim na Śląsku, w: M. URSEL, O. TARANEK-WOLAŃSKA (red.), *Śląskie pogranicza kultur*, t. II, M. URSEL (red.), *Na pograniczu kultur. Literackie i paraliterackie recepcje obyczaju, tradycji, kultury umysłowej na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie*, Wrocław 2013, s. 67–86; T. JASIŃSKI, *Rękopiśmienny zbiór pieśni maryjnych Józefa Urody z Buczkowic*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”, sectio L „Artes” 11 (2013), t. II, s. 83–143.

talog organistów katedry gnieźnieńskiej od XV do XXI wieku; DARIUSZ SOBCZAK, *Dyrektorzy Chóru Prymasowskiego w latach 1959–2008*; PIOTR WASZAK, *Zespołowe śpiewanie w Biblii Hebrajskiej, czyli o chórach w Starym Testamencie*; PIOTR WIŚNIEWSKI, *Chór Archikatedry Gnieźnieńskiej od momentu powstania (1914) do zakończenia Soboru Watykańskiego II (1965)*; ZYGMUNT ZIELIŃSKI, *Pieśń — nośnikiem słowa i kultury polskiej pod zaborem pruskim*.

Część druga zawiera trzy recenzje omawiające pozycje naukowe związane z muzyką kościelną: BEATA BODZIOCH, *Ks. Pawlak Ireneusz, De musica sacra in Polonia. Questiones selectae, red. ks. Stanisław Garnczarski, Tarnów: Wydaw. Biblos, 2013, t. 1, ss. 429, t. 2, ss. 552, t. 1 ISBN 978-83-7793-193-6, t. 2 ISBN 978-83-7793-194-3*; PIOTR WIŚNIEWSKI, *Dariusz Sobczak, Ks. Władysław Zientarski (1916–1991) — badacz dziejów muzyki polskiej od XV do XIX wieku, Wydawnictwo Polihymnia, Lublin 2008, ss. 272*; ZYGMUNT ZIELIŃSKI, *S.A. Blejwas, The Polish Singers Alliance of America, 1888–1998: choral patriotism, Rochester, NY: University of Rochester Press, 2005*.

W części trzeciej zamieszczono wspomnienia byłych lub aktualnych chórzystów, które dotyczą wybranych epizodów z działalności chóru prymasowskiego lub też odnoszą się do jego dyrygentów. Znalazły się tam wspomnienia następujących osób: ks. RYSZARD FIGIEL, *Tło historyczno-społeczne Chóru*; URSZULA GRACZYK, *„Śpiewajcie Panu pieśń nową” (Ps 96)*; MICHAŁ GRUPA, *Ks. Ryszard Figiel — człowiek wielkiego serca*; BARBARA KABACIŃSKA, *Moje spotkanie z chórem*; CZESŁAWA KALEŃSKA, *Działalność Chóru Prymasowskiego w latach 1959–1970*; LIDIA KOWALSKA, *Włochy — spotkanie z Janem Pawłem II*; OLGA NOWICKA-PAWŁOWSKA, *Ks. Dariusz Sobczak — nasz nowy Dyrektor*; DARIUSZ SOBCZAK, *Inauguracja Jubileuszu 100-lecia Chóru Prymasowskiego. Spotkanie z Ireną Santor*; RENATA STACHOWIAK, *Bogdan Olszak — nauczyciel emisji głosu*; EUGENIA TRYGALSKA, *Wycieczka do Rzymu w 1980 roku*; JACEK WEISS, *Ksiądz Kanonik Tłoczyński*; HENRYK WOJCIECHOWSKI, *Był taki „Maestro”*; ZYGFRYD ŻYMIĄŁKOWSKI, *Wspomnień czas — okiem Prezesa*.

Księgę ubogacają liczne fotografie dyplomów i wyróżnień, jakie chór otrzymał od władz kościelnych i świeckich, portrety dyrygentów oraz okolicznościowe zdjęcia z pielgrzymek, wycieczek i występów zespołu w różnych miejscach Polski i Europy.